

Toimittajalta.

„Mitä hyötyä on tästä teosofisesta liikkeestä? Tekeekö se teidät paremmiksi ihmisiksi?“ kysyi kerran muuan väsynyt sielu, ja hänelle vastattiin paatoksella: „Olisi todella ikävä, jos ei teosofia tekisi meitä paremmiksi“.

Se on totta, mutta toesofiakin pysähtyy puolitiehen, ellei teosofi oivalla, mitä on teosofian takana. Teosofia on elämänymmärrystä, filosofiaa, tutkimusta, mutta se on neitseellinen ja hedelmätön, ellei Jumalan elävä henki hedelmöitä sen viisautta. Teosofia on neitsyt Sophia, josta gnostikot puhuivat, ja neitsyt Sophian elämäntehtävä on synnyttää Kristus.

Kristus on teosofian takana, ja vasta kun teosofi löytää Kristuksen, on hän löytänyt elämän ja tulee todella „paremmaksi.“

Älkäämme kuitenkaan unohtako, että inhimillisellä paremmuudella on ainakin kolme olemuspuolta: älyä koskeva, tahtoa koskeva, tunnetta koskeva.

On hyvin tärkeätä, että tulemme ensinnäkin älyn puolesta paremmiksi. On kääntyneitä uskovaisia kristittyjen kesken, jotka ovat erittäin ahdasmielisiä ja sentähden ennakkoluuloissaan tuomitsevaisia, häijyjä, jopa julmiakin. He eivät sitä tahtoisi, mutta kun heidän filosofinen älynsä liikkuu vain muutamissa järjettömissä uskonkappaleissa, niin minkä he sille mahtavat? He eivät ole sielussaan tunteneet totuudenetsijän tuskia eivätkä kamppailleet hänen älynkamppailuaan.

Kasvaa ja tulla paremmaksi ihmiseksi älynsä puolesta voi ainoastaan se, joka koko mielellään etsii totuutta. Tämä on teosofista tutkimusta, sillä etsijä koettaa mikäli mahdollista tutustua kaikkiin maailman uskontoihin ja filosofioihin yhtä hartaasti kuin nykyajan luonnontieteellisiin saavutuksiin. Tuloksena hänen tutkimuksestaan on filosofinen saavutus, joka vapauttaa hänen järkensä ahdasmielisyydestä, pikkumaisuudesta ja itsevanhurskaudesta. Hänestä tulee teosofi, jonka elämäntutkimus on avara, suvaitsevainen ja veljellinen. Hänen järkensä on kirkastunut ja hänen älyllinen persoonallisuutensa on miellyttävän sivistynyt. Hän on todella ikäänkuin kihloissa neitsyt Sophian kanssa ja hänen puheensa voi olla viisautta täynnä.

Mutta jos hän tähän pysähtyy, on hän jäänyt kehityksessään seisahdukseen niinkuin voimistelija, joka nostaa jalkansa juoksutahdissa, mutta ei liiku paikaltaan. Totuudenetsijä on kulkenut tien, joka vapautti hänen järkensä, mutta vielä hän ei ole itse totuutta nähnyt. Hän ei aavista, kuka koko ajan on ollut tien takana – niin, itse tienä. Hän ei älyä, että uskontojen ja filosofiojen ja tieteiden tehtävä on viedä hänet Kristuksen luo, sen Kristuksen luo, joka sanoi: „Minä olen tie, totuus ja elämä.“

Mutta jos hän on valpas ja nöyrä totuudenetsijä, joka lakkaamatta rukoilee totuuden pyhää henkeä ja sydämessään tuntee, ettei hän jaksakaan olla olemassa ilman elävän Jumalan tietoa, silloin hän tietämättään kolkuttaa portille ja silloin hänelle avataan. Ja Kristus astuu hänen eteensä.

Tämä on paremmuuden toinen jakso, joka koskee tahtoa, sen puhdistamista ja vapauttamista synnin ja pahan orjuudesta. Siihen ei totuudenetsijä voi astua, jollei hänessä tapahdu tai on tapahtunut mielenmuutos. Hänen täytyy kulkea sen kokemuksen läpi, jota Jeesus nimittää kääntymykseksi.

Kääntymys on moraalinen asia, ja kristinuskossa puhutaan yhtämittaa kääntymyksestä. Kaikki lahkot ja kirkot kääntänyt ihmisiä. Mutta kääntymys on harvoin tepsivä tai pysyvä. Se on kuin huumaus, joka kestää kuukauden tai pari, mutta sitten kääntynyt lankeaa takaisin entisiin tapoihinsa. Mistä tämä johtuu? Osaksi siitä, että kääntyneen järki ei ole valaistu, koska hän ei ole ollut todellinen totuudenetsijä, osaksi siitä, että hän ei ole saanut käsiinsä sitä vaeltajasauvaa, jonka Jeesus on käskyissään antanut.

Kun Kristus tulee totuudenetsijän eteen, tuo hän tullessaan vuorisaarnan käskyt. Totuudenetsijän mielenmuutos ja kääntymys on siinä, että hän ottaa vastaan Jeesus Kristuksen, uskoo ja luottaa Häneen. Hän uskoo käskyihin ja noudattaa niitä. Ja tässä uudessa elämässä hän saa alituisen apua elävältä Jumalalta, Kristukselta ja Hänen Isältään.

Moraalinen totuus on mahdoton ilman Kristusta. Jos ei vilpitön totuudenetsijä löydä Häntä päiväajunnassaan, vetäytyy hän erakoksi viidakkoon löytääkseen vapahtajansa henkimaailmasta. Mutta tämä ei ole enää välttämätöntä. Kun Pietari aikoinaan tahtoi paeta Rooman melskeestä, tuli Kristus häntä vastaan via Appialla. „Quo vadis, Domine?“ kysyi Pietari hämmästyneenä. „Roomaan, jota sinä pakenet“, vastasi Herra. Ja häpeissään Pietari kääntyi ja palasi syntiseen kaupunkiin.

Uusi moraalinen totuus on rakkaus ja palvelus. Ketä erakko palvelee? Ketä hän rakastaa?

Jumalaa, jota ei näe, ei voi rakastaa, ellei rakasta veljiä, joita näkee.

Mutta kun totuudenetsijä rakastaessaan ja palvellessaan etenee totuuden elämässä, silloin hän myös saa tietää, mitä on rakastaa Jumalaa. Silloin avautuu hänelle paremmuuden kolmas jakso eli tunne-elämän herkistyminen siihen mittaan, että uudet aistit puhkeavat ja kosmoksen salaisuudet paljastuvat etsijän ihastuneelle katseelle.

Tämä on psyykkisyys eli sielun okkultinen herääminen ja hienostuminen, joka tapahtuu vaaratta, kun moraalinen kasvu on käynyt edellä. Toisin sanoen: taivaalliset kyvyt puhkeavat rakkaudesta, palvelevasta rakkaudesta. Silloin on Kristus niidenkin takana.

Ilman Kristusta ei ole turvaa missään, mutta Kristuksen kanssa ei ole hätää missään.

Kun teosofia vie meidät Kristuksen luo, tulemme kaikin puolin „paremmiksi“, nim. entistä itseämme. Paremmuus ei koske arvosteluna toisia. Totuudenetsijä itse tuntee päinvastoin niinkuin Paavali, että hän vain on ensimmäinen syntisistä.